



WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, 20 września 2018 r.

SO-IV.431.8.2018.15

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. nr 185, poz. 1092) przekazuję wystąpienie pokontrolne, obejmujące treść projektu wystąpienia pokontrolnego z 27 sierpnia 2018 r.

Nazwa i adres jednostki kontrolowanej

Kontrolę przeprowadzono w Urzędzie Gminy w Kotlinie, ul. Powstańców Wlkp. 3, 63-220 Kotlin, zwanym dalej „jednostką kontrolowaną”. W okresie objętym kontrolą kierownikiem jednostki kontrolowanej był Pan Mirosław Paterczyk - Wójt Gminy Kotlin.

Zespół kontrolny

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny z Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu w składzie:

Hanna Grunwald – starszy inspektor wojewódzki – przewodnicząca zespołu kontrolnego;

Agnieszka Braciszewska – inspektor wojewódzki;

na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego z 19 czerwca 2018 r. Nr KN-II.0030.247.2018.1.

Termin rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone w dniach od 25 czerwca do 29 czerwca 2018 r.

Zakres kontroli

Kontrolą objęto realizację przez Wójta Gminy Kotlin zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w obszarach:

- ewidencja ludności;

- dowody osobiste;

- rejestracja zdarzeń stanu cywilnego,

w okresie od 1 stycznia 2017 r. do dnia zakończenia kontroli.

Ocena skontrolowanej działalności

Wojewoda pozytywnie z nieprawidłowościami, ocenia realizację przez Wójta Gminy Kotlin zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w obszarze ewidencji ludności, dowodów osobistych, rejestracji zdarzeń stanu cywilnego.

Na ocenę wpływ miały stwierdzone nieprawidłowości w obszarze ewidencji ludności polegające na udostępnianiu danych z rejestrów mieszkańców przez Urząd Gminy, a nie przez organ gminy oraz niedoręczaniu za pokwitowaniem pism dotyczących udostępniania danych;

oraz nieprawidłowości w obszarze rejestracji zdarzeń stanu cywilnego polegające na: braku podpisu i daty potwierdzającego osobisty odbiór przez wnioskodawcę odpisu skróconego aktu zgonu w sprawie; wydanie odpisu skróconego aktu zgonu z danymi małżonka osoby zmarłej w sprawie, przeniesienie przypisków w odwrotnej kolejności w sprawie dotyczącej migracji aktu zgonu; nieoznaczenie odpowiednim symbolem klasyfikacyjnym spraw z zakresu rejestracji aktów stanu cywilnego w trybie zwykłym;

Ustalenia kontroli

Stosownie do zapisów art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego, zwanej dalej p.a.s.c.¹, w okresie objętym kontrolą, Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Kotlinie był Wójt Gminy Kotlin. Kontrolowanymi zagadnieniami z zakresu rejestracji stanu cywilnego z mocy art. 6 ust. 4 ustawy p.a.s.c. zajmował się Pan Michał Urbaniak, pełniący funkcję Zastępcy Kierownika USC. Sprawy z zakresu ewidencji ludności i dowodów osobistych prowadziła Pani Milena Woźniak – inspektor ds. obywatelskich. Wymienieni pracownicy posiadają upoważnienia do przetwarzania danych osobowych w rejestrze PESEL, w Rejestrze Dowodów Osobistych, w Bazie Usług Stanu Cywilnego oraz karty kryptograficzne.

Dowód: arkusz kontroli od nr 1 do 2

I. Ewidencja ludności

1. Wykonywanie czynności materialno-technicznych w postaci przyjęcia i zarejestrowania zgłoszeń meldunkowych oraz aktualizacja rejestru PESEL o dane dotyczące zgłoszeń meldunkowych

W badanym okresie w gminie Kotlin dokonano 220 zgłoszenia meldunkowe. Kontrolą objęto 11 formularzy meldunkowych² (tj. 5%), w tym: 4 zgłoszenia pobytu stałego³, 4 zgłoszenia pobytu czasowego⁴, 3 zgłoszenia wymeldowania z pobytu stałego⁵. Wszystkie badane zgłoszenia meldunkowe zostały dokonane na właściwych formularzach, zgodnie z załącznikami rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 września 2011 r. w sprawie określenia wzorów i sposobu wypełniania formularzy stosowanych przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego⁶, zwanego dalej rozporządzeniem przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego, i zawierały dane przewidziane w art. 28 ust. 1, art. 30 ust. 1 i 2, art. 36 i art. 37 ustawy z dnia 24 listopada

¹ Dz. U. poz. 1741 i z 2016 r. poz. 2064;

² SO.5342.1.2017, SO.5342.25.2017, SO.5342.70.2017, SO.5342.83.2017, SO.5342.110.2017, SO.5342.141.2017, SO.5342.157.2017, SO.5342.175.2017, SO.5342.191.2017, SO.5342.205.2017, SO.5342.222.2017;

³ SO.5342.70.2017, SO.5342.110.2017, SO.5342.191.2017, SO.5342.222.2017;

⁴ SO.5342.1.2017, SO.5342.25.2017, SO.5342.141.2017, SO.5342.205.2017;

⁵ SO.5342.83.2017, SO.5342.157.2017, SO.5342.175.2017;

⁶ Dz. U. z 2015 r. poz. 1852;

2010 r. o ewidencji ludności, zwanej dalej ustawą o ewidencji ludności⁷. Zgłoszenia zostały poprawnie wypełnione. Wszystkie formularze stosowane przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego – zameldowania na pobyt czasowy oraz stały zawierały potwierdzenie pobytu w formie własnoręcznego podpisu właściciela lub innego podmiotu dysponującego tytułem prawnym do lokalu zgodnie § 4 pkt 4 rozporządzenia przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego.

Pracownik przyjmujący zgłoszenie meldunkowe każdorazowo potwierdzał jego przyjęcie, sporządzając na formularzu adnotację opatrzoną nazwą miejscowości, datą przyjęcia oraz podpisem.

We wszystkich badanych sprawach, dokonano rejestracji danych meldunkowych w rejestrze PESEL.

Dowód: arkusze kontroli od nr EL 1 do Nr EL 11, zał. nr 1 ELDO

2. Wydawanie decyzji w sprawach meldunkowych

Stosownie do postanowień art. 31 i art. 35 ustawy o ewidencji ludności organ gminy wydaje decyzje o zameldowaniu lub wymeldowaniu. W badanym okresie wydano 7 decyzji meldunkowych. Kontroli poddano 3 postępowania administracyjne⁸ (43%). Badanie wykazało, że w podjętych przez organ postępowaniach prawidłowo zawiadamiano strony o wszczęciu postępowania na podstawie art. 61 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁹, zwanej dalej k.p.a. Informowano strony o miejscu i terminie przeprowadzenia dowodu ze świadków, oględzin w myśl art. 79 k.p.a. Z każdej czynności postępowania sporządzano protokół zgodny z wymogami przepisu art. 67 k.p.a. Dokonano prawidłowej oceny zebranego materiału dowodowego, w myśl art. 80 k.p.a. Korespondencję doręczano zgodnie z przepisami art. 39 k.p.a. Wydane decyzje zawierały wszystkie elementy wymienione w art. 107 k.p.a. W przypadku postępowania¹⁰ za wydanie decyzji została pobrana opłata skarbową zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej¹¹, zwanej dalej ustawą o opłacie skarbowej. W sprawie¹² postępowanie wszczęto z urzędu i wydano decyzję o umorzeniu postępowania, a w sprawie¹³ wszczętej na wniosek wydano decyzję o umorzeniu postępowania i poinformowano wnioskodawcę o możliwości zwrotu opłaty skarbowej na jego wniosek, zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy o opłacie skarbowej. Akta prowadzonych spraw zawierały metrykę zgodnie z art. 66a k.p.a. i przepisami rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie wzoru i sposobu prowadzenia metryki sprawy¹⁴.

Dowód: arkusze kontroli od nr EL 12 do nr EL 14

3. Udostępnianie danych i wydawanie zaświadczeń z rejestru mieszkańców i z rejestru zamieszkania cudzoziemców

Stosownie do postanowień art. 50 ust. 2 ustawy o ewidencji ludności, dane z rejestru mieszkańców udostępniają organy gmin prowadzące te rejestry. Na podstawie art. 65 ust. 3

⁷ Dz. U. z 2013 r. poz. 267 ze zm. i Dz. U. z 2016 r. poz. 23 ze zm.;

⁸ SO.5343.2.2.2017, SO.5343.2.5.2017, SO.5343.2.8.2017;

⁹ Dz. U. z 2016 r. poz. 23 ze zm. i Dz. U. z 2017 r. poz. 657;

¹⁰ SO.5343.2.5.2017;

¹¹ Dz. U. z 2016 r. poz. 1827 ze zm.;

¹² SO.5343.2.2.2017;

¹³ SO.5343.2.8.2017;

¹⁴ Dz. U. z 2012 r. poz. 250;

ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych¹⁵ zwanej dalej ustawą o dowodach osobistych, dane z Rejestru Dowodów Osobistych organy gmin udostępniają w trybie jednostkowym.

W kontrolowanym okresie 91 razy udostępniano dane z rejestru mieszkańców. Badanie 11 spraw¹⁶ - 9 zgodnie z programem kontroli i 2. dodatkowo (tj. 12 %) dotyczących udostępniania danych z ww. rejestrów wykazało, że 10 wniosków¹⁷ złożonych było na formularzach zgodnych z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 5 października 2011 r. w sprawie określenia wzorów wniosków o udostępnienie danych z rejestru mieszkańców, rejestru zamieszkania cudzoziemców i rejestru PESEL oraz trybu uzyskiwania zgody na udostępnienie danych po wykazaniu interesu faktycznego¹⁸. Natomiast sprawa¹⁹ została przekazana drogą elektroniczną i nie zawierała wniosku. We wszystkich sprawach, odpowiedzi na wnioski o udostępnienie danych udzielano zgodnie z zakresem żądania wnioskodawcy. Sprawy załatwiane były w terminie zgodnie z art. 35 k.p.a. We wszystkich przypadkach wnioskodawcy byli zwolnieni z obowiązku opłaty na podstawie art. 53 pkt 1 ustawy o ewidencji ludności.

Dowód: arkusze kontroli od nr EL 15 do nr EL 25

Stosownie do postanowień art. 45 ust. 2 ustawy o ewidencji ludności, zaświadczenia z rejestru mieszkańców i rejestru zamieszkania cudzoziemców wydaje się na wniosek zainteresowanej osoby. W kontrolowanym okresie wydano 153 zaświadczenia. We wszystkich 8 zbadanych sprawach²⁰ (tj. 5%), wnioski o wydanie zaświadczeń były kompletne i złożone zostały w formie pisemnej. W sprawie²¹, w której wymagane było wniesienie opłaty skarbowej, do wniosku dołączony został dowód zapłaty skarbowej. W pozostałych 7 sprawach²², nie była wymagana opłata skarbową. Stwierdzono, że zaświadczenia były wydawane w terminie siedmiu dni tj. zgodnie z art. 217 § 3 k.p.a. Kopia udzielonej odpowiedzi dołączona była do wniosku. Zaświadczenie było opatrzone pieczęciami organu i podpisywane przez osobę reprezentującą organ gminy, w myśl art. 45 ust 2 ustawy o e.l. Odbiór zaświadczenia był potwierdzony datą i podpisem wnioskodawcy.

Dowód: arkusze kontroli od nr EL 26 do nr EL 33

W działalności kontrolowanej jednostki w obszarze ewidencji ludności stwierdzono nieprawidłowości:

- we wszystkich sprawach²³ dotyczących udostępniania danych z rejestru mieszkańców odpowiedzi były opatrzone pieczęcią Urzędu Gminy Kotlin i imienną pieczęcią pracownika,

¹⁵ Dz. U. z 2016 r. poz. 391 ze zm. i Dz. U. z 2017 r. poz. 1464;

¹⁶ SO.5345.2.2.2017, SO.5345.2.5.2017, SO.5345.2.15.2017, SO.5345.2.25.2017, SO.5345.2.35.2017, SO.5345.2.45.2017, SO.5345.2.55.2017, SO.5345.2.65.2017, SO.5345.2.75.2017, SO.5345.2.85.2017, SO.5345.2.92.2017;

¹⁷ SO.5345.2.2.2017, SO.5345.2.5.2017, SO.5345.2.15.2017, SO.5345.2.25.2017, SO.5345.2.35.2017, SO.5345.2.45.2017, SO.5345.2.55.2017, SO.5345.2.75.2017, SO.5345.2.85.2017, SO.5345.2.92.2017;

¹⁸ Dz. U. z 2011 r. Nr 243, poz. 1450 oraz Dz. U. z 2016 r. poz. 836;

¹⁹ SO.5345.2.65.2017;

²⁰ SO.5345.1.5.2017, SO.5345.1.25.2017, SO.5345.1.45.2017, SO.5345.1.65.2017, SO.5345.1.85.2017, SO.5345.1.105.2017, SO.5345.1.125.2017, SO.5345.1.145.2017;

²¹ SO.5345.2.45.2017;

²² SO.5345.1.5.2017, SO.5345.1.25.2017, SO.5345.1.65.2017, SO.5345.1.85.2017, SO.5345.1.105.2017, SO.5345.1.125.2017, SO.5345.1.145.2017;

²³ SO.5345.2.2.2017, SO.5345.2.5.2017, SO.5345.2.15.2017, SO.5345.2.25.2017, SO.5345.2.35.2017, SO.5345.2.45.2017, SO.5345.2.55.2017, SO.5345.2.65.2017, SO.5345.2.75.2017, SO.5345.2.85.2017, SO.5345.2.92.2017;

co stanowi naruszenie art. 50 ust. 2 ustawy o ewidencji ludności stanowiący, że dane z rejestru mieszkańców udostępniają organy gmin prowadzące te rejestry.

Ponadto w kontrolowanych sprawach, oprócz sprawy²⁴ w której odpowiedź przekazano drogą elektroniczną, stwierdzono brak potwierdzeń odbioru przy wysłanych odpowiedziach.

Ze złożonych wyjaśnień inspektora ds. obywatelskich wynika, że po poprzednicze kontynuowano taką formę udostępniania danych tj. stosowano pieczęć Urzędu i imienną pieczętą pracownika. Administrator programu Elud, z którego korzystają we wzorach odpowiedzi na wnioski nie wprowadził właściwych zmian. Zostaną one wprowadzone i dostosowane do przepisów. Odpowiedzi na wnioski wysyłane są listem poleconym i zarejestrowane w pocztowej książce nadawczej.

Dowód: zał. od nr 2 EL do zał. nr 12 EL

- w aktach postępowań administracyjnych²⁵ zawiadomiono strony o miejscu i terminie przeprowadzenia dowodu na podstawie art. 9 k.p.a., zamiast art. 79 k.p.a.

Ze złożonych wyjaśnień inspektora ds. obywatelskich wynika, że w zawiadomieniach omyłkowo użyto art. 9 k.p.a., a powinien być powołany art. 79 k.p.a.

Dowód: arkusze kontroli od nr 13 EL do 14 EL, zał. nr 2 EL, zał. od nr 13 EL do nr 14 EL

II. Dowody osobiste

1. Przyjmowanie dokumentów stanowiących podstawę do wydawania dowodu osobistego

W 2017 r., w jednostce kontrolowanej przyjęto 1488 wniosków o wydanie dowodu osobistego. Na podstawie 10 zbadanych spraw²⁶ (tj. 0,7%) stwierdzono, że wszystkie wnioski złożono na formularzu zgodnym ze wzorem zał. nr 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie wzoru dowodu osobistego oraz sposobu i trybu postępowania w sprawie wydawania dowodów osobistych, ich utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu²⁷, zwane dalej rozporządzeniem w sprawie dowodów osobistych. Pracownik odnotował na wniosku, w formie adnotacji, sposób ustalenia tożsamości osoby ubiegającej się o wydanie dowodu na podstawie § 9 ust. 4 rozporządzenia w sprawie dowodów osobistych. We wszystkich zbadanych przypadkach odbiór dowodu osobistego został potwierdzony przez właściwą osobę na formularzu zgodnym z obowiązującym wzorem, stosownie do postanowień art. 30 ust. 1 ustawy o dowodach osobistych oraz § 13 ust. 1 i zał. nr 4 rozporządzenia w sprawie dowodów osobistych.

Dokumentacja związana z dowodami osobistymi w formie papierowej przechowywana była w kopertach dowodowych, oznaczonych imieniem i nazwiskiem osoby, imieniem ojca, datą urodzenia, numerem PESEL oraz serią i numerem dowodu osobistego, tj. zgodnie z przepisami art. 62 ust. 1, ust. 3 i ust. 4 ustawy o dowodach osobistych.

Dowód: arkusze kontroli od nr DO 1 do nr DO 10

Podczas kontroli nie stwierdzono przypadku przechowywania wydanego dowodu osobistego, nieodebranego przez wnioskodawcę powyżej 6 miesięcy.

Dowód: zał. nr DO 2

²⁴ SO.5345.2.15.2017,

²⁵ SO.5343.2.5.2017, SO.5343.2.8.2017;

²⁶ 51..37, 48..87, 79..37, 96..19, 86..38, 44..71, 10..32, 80..30, 57..39, 16..39;

²⁷ Dz. U. z 2015 r. poz. 212;

2. Przyjmowanie zgłoszeń o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego

W 2017 r., w kontrolowanej jednostce 55 razy zgłoszono utratę lub uszkodzenie dowodu osobistego. Spośród 5 badanych spraw²⁸ (tj. 10 %) we wszystkich przypadkach posiadacze dowodu osobistego zgłaszali utratę dowodu osobistego na formularzu stanowiącym załącznik nr 5 do rozporządzenia w sprawie dowodów osobistych. We wszystkich badanych sprawach organ ustalał zgodność danych posiadacza na podstawie danych zawartych w dostępnych rejestrach publicznych, co potwierdzały adnotacje na formularzu. Formularze zgłoszenia utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego przechowywane były w kopertach dowodowych, a zaświadczenie o utracie dowodu osobistego wydawano zainteresowanemu zgodnie z § 18 rozporządzenia w sprawie dowodów osobistych.

Dowód: arkusze kontroli od Nr DO 11 do Nr DO 15

W działalności kontrolowanej jednostki w obszarze dowodów osobistych nie stwierdzono nieprawidłowości.

Dokonana weryfikacja danych statystycznych z zakresu ewidencji ludności i dowodów osobistych przekazanych Wojewodzie Wielkopolskiemu na potrzeby obliczenia wysokości dotacji w 2017 r., wykazała, że przesłane wielkości nie były zawyżone.

Dowód: arkusz kontroli ELDO nr 1

III. Rejestracja zdarzeń stanu cywilnego oraz administracyjna zmiana imienia i nazwiska

1. Sporządzanie aktów stanu cywilnego

W 2017 r., w Urzędzie Stanu Cywilnego w Kotlinie, sporządzono 70 aktów stanu cywilnego. Kontrolą objęto 6 spraw²⁹, tj. 8%. Zbadano: 2 akty małżeństwa³⁰ i 2 akty zgonu³¹ sporządzone w trybie zwykłym oraz 2 akty urodzenia³² sporządzone w trybie szczególnym.

W 4 sprawach³³, które dotyczyły sporządzenia aktów małżeństwa i zgonu w trybie zwykłym, kontrola wykazała, co następuje.

Sporządzanie aktów małżeństwa³⁴: małżeństwa zawarli obywatele RP, zarejestrował je Kierownik USC w Kotlinie, jako kierownik usc właściwy ze względu na zawarcie małżeństw, stosownie do art. 13 ust. 1 p.a.s.c.

W pierwszym przypadku³⁵: przed Kierownikiem USC w Kotlinie złożono oświadczenie o wstąpieniu w związek małżeński, spełniając wymogi art. 1 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy, zwanej dalej k.r.o.³⁶. Małżeństwo zawarto po upływie

²⁸ 70..27, 74..97, 35..41, 82..73, 51..92;

²⁹ USC.5351.1.8.2017 / USC.5353.1.8.2017, USC.5351.1.2.2017, USC.5351.2.25.2017, USC.5351.2.15.2017, USC.5351.3.1.2017, USC.5351.3.39.2017;

³⁰ USC.5351.2.25.2017, USC.5351.2.15.2017;

³¹ USC.5351.3.1.2017, USC.5351.3.39.2017;

³² USC.5351.1.8.2017 / USC.5353.1.8.2017, USC.5351.1.2.2017;

³³ USC.5351.2.25.2017, USC.5351.2.15.2017, USC.5351.3.1.2017, USC.5351.3.39.2017;

³⁴ USC.5351.2.25.2017, USC.5351.2.15.2017;

³⁵ USC.5351.2.25.2017;

³⁶ Dz. U. z 2015 r. poz. 2082 ze zm., Dz.U. z 2017 r. poz. 682;

miesiąca od daty złożenia zapewnienia, stosownie do art. 4 k.r.o. Zapewnienie spełnia wymogi określone przez ustawodawcę, określone w art. 76 ust. 4 p.a.s.c. Akt małżeństwa sporządzono zgodnie z zaleceniami ustawodawcy w art. 86 ust. 1, art. 87 ust. 1, art. 88 ust. 1 p.a.s.c. Kierownik USC w Kotlinie, wydał 1 egzemplarz odpisu skróconego aktu małżeństwa z urzędu, spełniając wymogi art. 47, ust. 1 ww. ustawy. Opłatę skarbową pobrano prawidłowo z pkt 1 w części I Załącznika do ustawy o opłacie skarbowej.

W drugim przypadku³⁷: Kierownik USC w Kotlinie, sporządził akt małżeństwa w związku z zawarciem małżeństwa w sposób określony w art. 1 §2 k.r.o. Zgodnie z art. 4¹ k.r.o., wydano zaświadczenia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa. Zaświadczenia stwierdzające złożenie oświadczeń przed duchownym oraz zaświadczenia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństw, duchowny przekazał Kierownikowi USC w Kotlinie przed upływem 5 dni, prawidłowo z art. 8 § 2 i 3 k.r.o. Zapewnienia spełniają wymogi określone przez ustawodawcę w art. 76 ust. 4 p.a.s.c. Kierownik USC w Kotlinie, na podstawie zapewnień, wydał pisemne zaświadczenie stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa, które spełnia wymogi ustawodawcy w art. 81 p.a.s.c. Akt małżeństwa sporządzono zgodnie z art. 86 ust. 3 p.a.s.c. Kierownik USC w Kotlinie wydał 1 egzemplarz odpisu skróconego aktu małżeństwa z urzędu, spełniając wymogi art. 47 ust. 1 ww. ustawy. Opłatę skarbową pobrano prawidłowo z pkt 1 w części I Załącznika do ustawy o opłacie skarbowej.

W 2 sprawach³⁸, dotyczących sporządzenia aktów zgonu: zgony zarejestrował Kierownik USC w Kotlinie, jako kierownik usc właściwy ze względu na miejsce zgonów, stosownie do art. 13 ust. 2 p.a.s.c. Kierownik USC w Kotlinie, prawidłowo z art. 92 ust. 1 ww. ustawy, sporządził akty zgonów w dniu dokonania zgłoszenia zgonów, na podstawie kart zgonów oraz protokołów zgłoszenia zgonów w myśl art. 92 ust. 2 tejże ustawy. Protokoły zgłoszenia zgonów spełniają wymogi określone przez ustawodawcę w art. 94 ust. 2 p.a.s.c. Kierownik USC w Kotlinie, zgodnie z art. 47, ust. 1 ww. ustawy, wydał z urzędu po 1. egzemplarzu odpisów skróconych aktów zgonu. Za czynności nie pobrano opłat skarbowych zgodnie z pkt 2 ppkt 1 w części I Załącznika do ustawy o opłacie skarbowej.

W 2 skontrolowanych sprawach³⁹, które dotyczyły przeniesienia do rejestru stanu cywilnego w drodze transkrypcji zagranicznych odpisów aktów stanu cywilnego - wnioski o dokonanie transkrypcji złożono do Kierownika USC w Kotlinie, jako do wybranego kierownika usc. Transkrypcji podlegały odpisy aktów urodzeń sporządzone w języku angielskim, czyli dokumenty, które w państwie wystawienia są uznawane za dokumenty stanu cywilnego, stosownie do zapisu art. 104 ust. 3 p.a.s.c. Ww. dokumenty przedłożono wraz z tłumaczeniami sporządzonymi przez tłumaczy przysięgłych z języka angielskiego, właściwie z art. 31 p.a.s.c. Treść dokumentów wiernie i literalnie przeniesiono językowo i formalnie stosownie do art. 104 ust. 2 ww. ustawy. Wnioski o dokonanie transkrypcji złożyły osoby uprawnione do ich złożenia, spełniając wymogi art. 104 ust. 4 p.a.s.c. Nie dostosowano pisowni danych zawartych w zagranicznych dokumentach do reguł pisowni polskiej, ponieważ nie złożono stosownych wniosków wraz z wnioskami o dokonanie transkrypcji, odpowiednio do treści art. 104 ust. 7 p.a.s.c. Przy przenoszeniu treści zagranicznych dokumentów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego, zamieszczono w aktach stanu cywilnego adnotacje o dokonaniu transkrypcji, zgodnie z wymogami art. 105 ust. 1 ww. ustawy.

³⁷ USC.5351.2.15.2017;

³⁸ USC.5351.3.1.2017, USC.5351.3.39.2017;

³⁹ USC.5351.1.8.2017 / USC.5353.1.8.2017, USC.5351.1.2.2017;

Kierownik USC w Kotlinie, który dokonał transkrypcji, wydał wnioskodawcom po 1 egzemplarzu odpisów zupełnych wnioskowanych aktów stanu cywilnego, stosownie do zapisów art. 105 ust. 2 ustawy p.a.s.c. Opłaty skarbowe pobrano zgodnie z pkt 1 ppkt 6 i ppkt 10 w części II Załącznika do ustawy o opłacie skarbowej.

Dowód: arkusze kontroli od nr USC.1.ASC/2018 do nr USC.6.ASC/2018, zał. od nr 2 do nr 4, zał. nr 6

2. Wydawanie odpisów aktów stanu cywilnego (skrótowych, zupełnych, na drukach wielojęzycznych)

W 2017 r., w Urzędzie Stanu Cywilnego w Kotlinie, wydano 535 odpisów aktów stanu cywilnego. Podczas przeprowadzonej kontroli, sprawdzono łącznie 6 wniosków⁴⁰ – 5 wniosków, zgodnie z programem kontroli i 1 wniosek dodatkowo, co stanowi 1% wszystkich wydanych w 2017 roku odpisów. Wśród zbadanych spraw: 2 dotyczyły wydania odpisów aktów urodzenia⁴¹, 2 odpisów aktów małżeństwa⁴², 2 dotyczyły wydania odpisów aktów zgonu⁴³.

We wszystkich skontrolowanych sprawach, odpisy wnioskowanych aktów stanu cywilnego wydano uprawnionym osobom, zgodnie z zapisem art. 45 p.a.s.c. oraz w ustawowym terminie, przewidzianym w art. 125 ust. 3 i 4 przywołanej ustawy. W 5. sprawach⁴⁴ opłaty skarbowe za wydanie odpisów skrótowych aktów urodzenia, małżeństwa i zgonu zostały ustalone i pobrane zgodnie z pkt 1 ppkt 12 w części II Załącznika do ustawy o opłacie skarbowej. W 1. sprawie⁴⁵ opłaty skarbowej nie pobrano stosownie z art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy o opłacie skarbowej.

Dowód: arkusze kontroli od nr USC.1.OASC/2018 do nr USC.6.OASC/2018, zał. od nr 8 do nr 9

3. Migracja aktów do rejestru stanu cywilnego

W 2017 r., w Urzędzie Stanu Cywilnego w Kotlinie z ksiąg stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego przeniesiono 751 aktów stanu cywilnego, z czego zbadano 0,8% czyli 6 aktów⁴⁶.

Wśród badanych aktów: 2 migracje dotyczyły aktów urodzenia⁴⁷, 2 migracje aktów małżeństwa⁴⁸, 2 migracje aktów zgonu⁴⁹.

W 5 sprawach⁵⁰, migrację dokonano z urzędu, w 1 sprawie⁵¹, w związku ze złożonym wnioskiem o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego.

⁴⁰ USC.5362.110.2017, USC.5362.138.2017, USC.5362.214.2017, USC.5362.370.2017, USC.5362.179.2017, USC.5362.136.2017;

⁴¹ USC.5362.110.2017, USC.5362.138.2017;

⁴² USC.5362.214.2017, USC.5362.370.2017;

⁴³ USC.5362.179.2017, USC.5362.136.2017;

⁴⁴ USC.5362.110.2017, USC.5362.138.2017, USC.5362.214.2017, USC.5362.179.2017, USC.5362.136.2017;

⁴⁵ USC.5362.370.2017

⁴⁶ Akt nr 3006032/00/AU/1965/595613, nr hist.: 5/1965, akt nr 3006032/00/AU/1950/902715, nr hist.: 137/1950, akt nr 3006032/00/AM/1996/942587, nr hist.: 24/96, akt nr 3006032/00/AM/1971/955245, nr hist.: 36/1971, akt nr 3006032/00/AZ/1988/751133, nr hist.: 24/1988, akt nr 3006032/00/AZ/1994/267648, nr hist.: 32/1994;

⁴⁷ Akt nr 3006032/00/AU/1965/595613, nr hist.: 5/1965, akt nr 3006032/00/AU/1950/902715, nr hist.: 137/1950;

⁴⁸ Akt nr 3006032/00/AM/1996/942587, nr hist.: 24/96, akt nr 3006032/00/AM/1971/955245, nr hist.: 36/1971;

⁴⁹ Akt nr 3006032/00/AZ/1988/751133, nr hist.: 24/1988, akt nr 3006032/00/AZ/1994/267648, nr hist.: 32/1994;

Podczas przenoszenia aktów stanu cywilnego z ksiąg stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego, w rejestrze stanu cywilnego Kierownik USC w Kotlinie zamieścił treści aktów stanu cywilnego z chwili ich sporządzenia, wzmianki dodatkowe, przypiski i informacje z rubryki „uwagi” oraz uzupełnił treści aktów⁵² na podstawie akt zbiorowych, jeżeli uzupełnienie treści aktów stanu cywilnego nastąpiło w zakresie informacji niewymaganych w przepisach dotychczasowych a wymaganych niniejszą ustawą, stosownie z zapisem art. 124 ust. 1, 2 i 4 p.a.s.c. W aktach stanu cywilnego sporządzonych w księgach stanu cywilnego Kierownik USC w Kotlinie wpisał wzmianki dodatkowe o przeniesieniu tych aktów do rejestru stanu cywilnego z oznaczeniem aktów i datą przeniesienia, zgodnie z art. 124 ust. 3 p.a.s.c. W 1 sprawie⁵³, w której wniosek o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego złożono do Kierownika USC w Kotlinie, jako do kierownika, który przechowuje księgę stanu cywilnego dokonał on przeniesienia aktu stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego w ciągu 7 dni roboczych od dnia złożenia wniosku, stosownie z zapisem art. 125 ww. ustawy.

Dowód: arkusze kontroli od nr USC.1.M/2018 do nr USC.6.M/2018, zał. nr 5, zał. nr 7, zał. nr 10

Podczas przeprowadzonej kontroli, w obszarze rejestracji zdarzeń stanu cywilnego stwierdzono następujące nieprawidłowości.

- w sprawie⁵⁴, dotyczącej sporządzenia aktu małżeństwa, w związku z zawarciem małżeństwa w trybie art. 1 § 1 k.r.o., oświadczenie o nazwisku po zawarciu małżeństwa oraz oświadczenie o nazwisku dzieci zrodzonych z tego małżeństwa zawarte jest w treści zapewnienia, co jest niezgodne z art. 76 ust. 4 p.a.s.c. pkt 5, ponieważ dotyczy tylko małżeństw zawieranych w trybie art. 1 § 2 k.r.o. Nie stanowi odrębnego oświadczenia małżonków. Z wyjaśnień Kierownika USC w Kotlinie wynika, że oświadczenie o nazwisku znajduje swoje odzwierciedlenie w wypełnionym w BUSC wzorze zapewnienia, jednocześnie podjęte zostaną kroki zmierzające do usunięcia powstałych nieprawidłowości.

Dowód: arkusz kontroli nr USC.3.ASC/2018, zał. nr 6

- w dwóch sprawach⁵⁵, z zakresu przeniesienia do rejestru stanu cywilnego w drodze transkrypcji zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, będącego dowodem zdarzenia i jego rejestracji nadano znaki z zakresu 5351. W jednej sprawie⁵⁶, dotyczącej dokonania transkrypcji aktu urodzenia oprócz znaku sprawy 5353 (wpisywanie akt stanu cywilnego sporządzonych za granicą do polskich ksiąg) nadano znak z zakresu 5351 odnoszący się do rejestracji aktów urodzenia, małżeństwa, zgonu i ich zmiany, co jest niezgodne z zawartym w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów Jednolitym Rzeczkowym Wykazem Akt⁵⁷, w którym wskazuje się, iż czynności odnoszące się do wpisywania akt stanu cywilnego sporządzonych za granicą do polskich ksiąg, powinny posiadać symbol klasyfikacyjny –

⁵⁰ Akt nr 3006032/00/AU/1965/595613, nr hist.: 5/1965, akt nr 3006032/00/AU/1950/902715, nr hist.:137/1950, akt nr 3006032/00/AM/1971/955245, nr hist.: 36/1971, akt nr 3006032/00/AZ/1988/751133, nr hist.: 24/1988, akt nr 3006032/00/AZ/1994/267648, nr hist.: 32/1994;

⁵¹ Akt nr 3006032/00/AM/1996/942587, nr hist.: 24/96;

⁵² Akt nr 3006032/00/AU/1965/595613, nr hist.: 5/1965, akt nr 3006032/00/AU/1950/902715, nr hist.:137/1950, akt nr 3006032/00/AM/1996/942587, nr hist.: 24/96, akt nr 3006032/00/AM/1971/955245, nr hist.: 36/1971, akt nr 3006032/00/AZ/1994/267648, nr hist.: 32/1994;

⁵³ Akt nr 3006032/00/AM/1996/942587, nr hist.: 24/96;

⁵⁴ USC.5351.2.25.2017;

⁵⁵ USC.5351.1.2.2017;

⁵⁶ USC.5351.1.8.2017 / USC.5353.1.8.2017;

⁵⁷ Dz.U. z 2011 r. Nr 14, poz. 67;

5353. Sprzeczne jest również z § 43 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego. Podana kwalifikacja jest obowiązująca, jeżeli właściwa dokumentacja z tych spraw została odłożona do akt zbiorowych. Stosowne jest więc oznaczanie przedmiotowych spraw symbolem 5353 z pozostawieniem niezbędnej w ocenie kierownika usc dokumentacji zgodnie z symbolem 5353 lub z pozostawieniem spisu spraw w danym zakresie wraz z adnotacją odnośnie lokalizacji akt zbiorowych i sposobu ich oznaczenia. W § 43 ust. 1 i ust. 2 przywołanego powyżej rozporządzenia wskazuje się, że akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego, niezależnie od postaci, w której są sporządzone, opatruje się oznaczeniem nadanym aktowi stanu cywilnego, którego dotyczą [...] oznacza się je dodatkowo datą sporządzenia aktu stanu cywilnego, którego dotyczą i prowadzi się je w porządku chronologicznym. Akta zbiorowe posiadają kategorię archiwalną A.

Z wyjaśnień Kierownika USC w Kotlinie wynika, iż sprawy z zakresu 5353, błędnie przypisywano do znaku 5351. Błąd wyniknął z potraktowania spraw, jako sporządzanie aktów stanu cywilnego w trybie szczególnym a nie dokonywanie transkrypcji. Przyjęto praktykę dotyczącą oznaczania spraw z zakresu 5353 znakiem 5351 z uwagi na wyższą kategorię przechowywania akt zbiorowych. Od dnia kontroli sprawy z zakresu dokonywania transkrypcji będą oznaczane znakiem 5353.

W dokumentacji wszystkich spraw⁵⁸ z tego zakresu, brak informacji o wydanych odpisach po sporządzeniu aktów stanu cywilnego wydanych z urzędu, zgodnie z art. 47 ust. 1 oraz po dokonaniu transkrypcji stosownie do art. 105 ust. 2 p.a.s.c.

Z wyjaśnień Kierownika USC w Kotlinie wynika, że dokumenty dotyczące potwierdzenia odbioru odpisów zostały włączone do teczki 5362 (odpisy zupełne, skrócone i wielojęzyczne aktów stanu cywilnego), która dotyczy wydawania odpisów aktów stanu cywilnego na wnioski. Prowadzona jest wspólnateczka dla spraw z zakresu wydawania odpisów aktów stanu cywilnego na wnioski oraz po sporządzeniu aktów stanu cywilnego wydanych z urzędu, jak również po dokonaniu transkrypcji. Po dniu kontroli, wszystkie dokumenty, potwierdzające odbiór odpisów w przedmiotowym zakresie będą włączone do akt spraw z zakresu 5351 i 5353.

Dowód: arkusze kontroli od nr USC.1.ASC/2018 do nr USC.6.ASC/2018, zał. od nr 2 do nr 4

- w sprawie⁵⁹, dotyczącej wydania odpisu aktu zgonu, brak potwierdzenia odbioru wnioskowanego odpisu aktu stanu cywilnego poprzez złożenie podpisu osoby wnioskującej, co stanowi naruszenie art. 46 § 1 k.p.a. Z wyjaśnień Kierownika USC w Kotlinie wynika, że brak podpisu na wniosku jest efektem niedopatrzenia wnioskodawcy oraz przeoczeniem ze strony pracownika USC w Kotlinie.

Dowód: arkusz kontroli nr USC.5.OASC/2018, zał. nr 11

- w sprawie⁶⁰, dotyczącej wydania odpisu aktu małżeństwa, w księdze stanu cywilnego zamieszczono przypisek z informacją o zgonie męża, który nastąpił w 2017 r., co stanowi naruszenie art. 145 p.a.s.c. Z wyjaśnień Kierownika USC w Kotlinie wynika, iż wpisu dokonano na podstawie indywidualnej decyzji Kierownika USC w Kotlinie, z uwagi na częste awarie systemu Źródło oraz ewentualne udzielenie informacji w tym zakresie, co nie skutkuje postaniem jakiegokolwiek błędu.

Dowód: arkusz kontroli nr USC.4.OASC/2018, zał. nr 12

⁵⁸ USC.5351.1.8.2017 / USC.5353.1.8.2017, USC.5351.1.2.2017, USC.5351.2.25.2017, USC.5351.2.15.2017, USC.5351.3.1.2017, USC.5351.3.39.2017;

⁵⁹ USC.5362.179.2017;

⁶⁰ USC.5362.370.2017;

- w sprawie⁶¹, dotyczącej migracji aktu zgonu z księgi stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego przeniesiono przypiski w odwrotnej kolejności. W księdze papierowej, widnieje jako pierwszy przypisek z informacją o akcie urodzenia, jako drugi – przypisek z informacją o akcie małżeństwa. W rejestrze stanu cywilnego kolejność jest odwrotna. W art. 124 ust. 2 p.a.s.c., wskazuje się, że przeniesienie aktu stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego polega na zamieszczeniu w rejestrze stanu cywilnego treści: 1) aktu stanu cywilnego z chwili jego sporządzenia w zakresie wymaganym w niniejszej ustawie, 2) wzmianek dodatkowych, przypisków oraz informacji zawartych w rubryce „uwagi”, co zostało uczynione, lecz biorąc pod uwagę naturalną kolejność zdarzeń, o których dane akty stanowią, stosowne jest zachowanie chronologii, w jakiej nastąpiły, a tym samym były wpisane do księgi stanu cywilnego. Z wyjaśnień Kierownika USC w Kotlinie wynika, że zapis powstał w wyniku zaistnienia błędu w rekordzie BUSC.

Dowód: arkusze kontroli nr USC.1.M/2018, zał. nr 5

Podczas kontroli, zweryfikowano dane z zakresu ilości wydanych w 2017 r. odpisów aktów stanu cywilnego podane do wyliczenia dotacji. Do dotacji podano ilość 535, natomiast z raportu w BUSC wynika liczba 514 wydanych odpisów. Po przeliczeniu wydanych odpisów oraz na podstawie rejestru składanych wniosków o wydanie odpisów aktów stanu cywilnego podana do dotacji liczba jest zgodna ze stanem faktycznym.

Dowód: zał. nr 1

IV. Ustalenia dotyczące zabezpieczenia dokumentów zawierających dane osobowe i druków ścisłego zarachowania

W trakcie kontroli, przy udziale pracowników Urzędu Gminy w Kotlinie, przeprowadzono oględziny na potrzeby ustalenia sposobu zabezpieczenia dokumentacji zawierającej dane osobowe. Ustalono, że sposób zabezpieczenia dokumentacji spraw z zakresu kontrolowanych zagadnień, w tym zabezpieczenie kopert zawierających wnioski o wydanie dowodów osobistych, nieodebranych dowodów osobistych, kart kryptograficznych, druków ścisłego zarachowania spełniał wymogi art. 62 ustawy o dowodach osobistych, art. 27 ust. 1-2 ustawy p.a.s.c.

Dowód: zał. nr 2 ELDO

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia kontroli wnoszę o:

1. Udostępnianie danych z rejestrów mieszkańców przez organ gminy.
2. Doręczanie pism dotyczących udostępniania danych za pokwitowaniem i włączenie do akt zwrotnych potwierdzeń odbioru;
3. Stosowanie odrębnych oświadczeń o nazwisku po zawarciu małżeństwa oraz o nazwisku dzieci zrodzonych z tego małżeństwa odpowiednio do trybu zawarcia związku małżeńskiego;
4. Pobieranie od wnioskodawców potwierdzenia odbioru przez złożenie podpisu wraz z wpisaniem daty przy odbiorze wnioskowanego odpisu aktu stanu cywilnego;
5. Niezamieszczanie przypisków w księdze stanu cywilnego po okresie przejściowym przewidzianym przez ustawodawcę;
6. Staranne przenoszenie przypisków z księgi papierowej do rejestru stanu cywilnego;

⁶¹ Akt zgonu 3006032/00/AZ/1994/267648, nr hist. 32/1994;

7. Prawidłowe oznaczanie spraw z zakresu 5353 znakiem 5351 zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, w terminie 30 dni od daty doręczenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Ponadto informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

z up. Wojewody Wielkopolskiego

(-) *Marlena Maląg*

Wicewojewoda Wielkopolski